

Felelős szerkesztő:

KURKO GYARFAS

Főmunkatárs:

SZEMLÉR FERENC

Engedélyezte: Cenzura Militară  
a Presei sub No. 1437. 7. X. 1944

# NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP

## A népek testvérisége a Szovietszövetségben

Több mint egy évszázada sajog már Európában a nemzetiségi kérdés. Legélénkebb alakban éppen Közép- és Délkelet-Európát és éppen a mi időnkét sújtotta ez a mételey. Mindnyáján szenvedtünk és szenvedünk tőle. Különösen amióta a hitler-német birodalom az egész világra kiterjedő uralmát akarta a „felsőbbrendű faj” téveszméjére alapítani. Ettől a perctől kezdve mindenfelé fellángolt a mesterterjesen szított fajgyűlölet. Aki nem tartozott a kiválasztott és országok szerint váltakozó fajtához, annak nem volt joga az élethez.

A mérgezés az élet minden területére behatolt már. Igen sok ember ma sem tud másképp gondolkodni, mint a kölcsönös nemzeti elfogultság fogalmaival.

Holott a haladó gondolkodók előtt nem volt kétséges a fejlődés útja. Elő példaként lebegett előttünk a sokszázados vallási gyűlölködés, amely szörnyű pusztításai után egyszerre kihunyott, mielőtt a vallást nem lehetett többé más emberek elnyomására felhasználni. Utána a nemzeti eszme volt az, amelynek nevében a legszörnyűbb elnyomatást, a legvisszatasztalóbb üldözést is szentesíteni lehetett.

Az azonban kevesen figyelték fel minálunk, hogy a világ egyhatodát kitevő Szovietszövetségben a nemzeti gyűlölet betegsége már nyoma sincs. A faji gyűlölködés segélyével elnyomó rendszereknek természetesen érdekükben állott, hogy alattvalóik ne vegyenek tudomást erről a roppant változásról. Hiszen ennek egyenes következménye uralkodásuk alapján megdőlté lett volna.

A cári időkben Oroszországot úgy emlegették, mint „a népek börtönét”. Odesztől az Amurig, a Fekete Tengertől az Északi Jegestengerig terjedő roppant területen szinte száz nemzet nyögött a főurak és nagybirtokosok érdekszövetségét képviselő kormányzatok igája alatt. A munkás és paraszt kizsákmányolása mellett a máserevetű nemzetiség még nyelve és vallása miatt is szenvedett. Az iskolában az anyanyelven kiejtett minden szó után egy kopejkát kellett fizetnie, sőt verést is osztogattak érte. A középsíkok és egyetemek padjait az uralmon lévők fiaj számára tartották fenn. Templomokban csak orosz nyelven lehetett istentiszteletet tartani. Ugy képzelte a maradi és elnyomó hatalom, hogy ezen az uton láncokba verheti a népek szabadságvágyát s megakaszthatja a fejlődésüket. A maradiság kiemelkedett rémuralmán kívül a fajgyűlöletet használta fegyverül a kizsákmányolt osztályok társadalmi követeléseinek elgáncsolására. A forradalmi lendületet a nemzetgyűlölet csatornáiban szerte volna levezetni. Mert a nemzeti eszme elnyomást csakhamar követte a felülről jövő faji izgatás, egyik nemzetnek a másik ellen való bűjtogatása.

Már az 1905-ös forradalom is megrázta a cári Oroszország recsegő épületét. Jóllehet a hatalom véres bosszút állott, a forradalom hatása kiterjedt a hatalmas birodalom legeldugottabb szögletére is. A rákövetkező esztendő gazdasági fejlődése meghozta a nemzetiségek művelődésének kifejlését, és s bár a kormányzat akár irtóhadjáratokra is készen volt, mint a georgiaiak, vagy a lengyel zsidók esetében, az erők működését nem tudta megállítani.

Ez volt a magyarázata annak, hogy az 1917-es forradalmat kibővíthető és sikerre vivő munkások és parasztok küzdelmükben maguk mellett találták a cári Oroszország addig elnyomott nemzetét is. Le-

nyin első rendeletei között bocsátotta ki azt is, amely a népek önrendelkezési jogát szentesítette. Az Oroszország területén lakó számos népfaj, amit mind a mai napig üldöztek nyelve, vallása, szokásai miatt, ettől a perctől kezdve szabadon választhatott sorsa fölött. Nemcsak hogy szabadon beszélhetett nyelvét, szabadon tisztelhetett Istenét, szabadon gyakorolhatta szokásait, hanem szabadon is dönthetett arról, hogy milyen államformát kíván magának és hogyan akar a jövőben élni. Lehet-e csodálkozni tehát, ha a szabadság levegőjét magukba szívó nemzetek minden erejükkel a mellé a forradalmi kormány mellé állottak, amelynek feje maga Lenyin, de amelynek nemzetiségi népbiztosa az a gruz eredetű harcos volt, akit ma Sztalin tábornagy néven ismerünk! Lehet-e csodálkozni hát, ha ezek a nemzetek megmaradtak a Szovietszövetség keretein belül és nem óhajtottak száz meg száz aprócska államra felbomlani, amikor közösségi életük szocialista lényegét tisztult nemzeti formákban fejezhették ki, szabadon és akadálytalanul!

Ezen a szabadságon alapszik a szovjet-állam ereje. Innen ered az a lelkesedés, amellyel a különböző eredetű és különböző nyelvű népek résztvettek az új szocialista állam megalkotásában és berendezésében. Ez az oka annak, hogy az állam vezetésére hivatottak nem a faji kizárólagosság szűklátókörű eszméje alapján választják ki, hanem sorakban helyet foglalhat a világ bármilyen nemzetisége is. Mert mindegy, hogy hányféle nyelvet beszélnek, fő az, hogy egyformán érezzenek.

Kétségtelen, hogy a nemzetiségi esz-

me irányú fejlődéshez nagyban hozzájárult Sztalin is, aki a nemzetiségi kérdés szakembere. Könyvet írt ebben a tárgykörben s képzettségéből kifolyólag lett az első kormány nemzetiségi népbiztosa. Az ő munkásságának köszönhető, hogy gyakorlati téren is mindenütt alkalmazást nyert az a lenyini tétel, amely szerint nem lehet szabad nép, amely más népet elnyom: S hogy ez a tétel egyetlen félrehajlást sem szenvedett a forradalom kitörésétől eltelt negyedszázad alatt, annak kiváló bizonyítéka Sztalin tábornagy 1944 november 6-án mondott beszéde, amelyben ismételtlen hangsúlyozza a Szovietszövetséget alkotó népek szabadságát s külön kiemeli, hogy a Németország ellen viselt háborúban a Szovietszövetség főereje éppen a saját és a Szövetség szabadságához ragaszkodó nemzetek önfeláldozása volt.

A nemzetiségek felszabadulásának egyenes következménye az volt, hogy a Szovietszövetség területén mindenütt megszűnt a nemzetiségi gyűlölködés. A saját szabadságukra féltékenyen büszke nemzetek époly féltékenyen vigyáztak a velük együtt élő más nemzetek és nemzetiségek szabadságára is. Mert igen jól tudták, hogy minden mások ellen irányított elnyomás végeredményben az elnyomóra üt vissza és aki le akarja gázolni a mások szabadságát, az erkölcsi jogot ad arra, hogy az ő saját szabadságát is legázolják. Eltűnt a nemzeti gyűlölködés, mert eltűnt az alapját képező hatalmi lehetőség. A Szovietszövetség területén már nem lehetett hatalmi vágyakat megvalósítani nemzeti indoklással. Az elnyomást és a

kizsákmányolást nem lehetett faji vagy nemzeti kötösbe öltöztetni s „a farkast azért üldözni, mert szürke a bundája, nem pedig azért, mert juhainkat pusztítja”. Abban a pillanatban, ahogy a nemzeti eszméről lekapcsolták a hatalmi vágyálmok megvalósításának lehetőségét, megszűnt az egymásközi faji gyűlölködés is. És a szövetségbe tömörült nemzetek felszabadultan kezdhettek munkához a Szovietszövetség és a saját nemzeti fejlődésük érdekében is.

E szabadság legmeglepőbb bizonyítékát a szemünk előtt nemrégiben lejátszódott események szolgáltatják. 1944 januárjában, tehát az ország minden erejét igénybevevő életre-halálra folyó háború kellős közepén, a szovjet-alkotmányt módosították. Módosították pedig abban az értelemben, hogy a szövetséges tanácsköztársaságok mindenike saját külügyi népbiztosságot szervezett. A szabadságnak és függetlenségnek ez újabb benső és külső bizonyítéka egyben bizonyítja a Szovietszövetség népeinek erettségét és a köztük lévő szoros testvériséget is. Mert bebizonyult, hogy a Szövetség alapját az együtt élő népek tökéletes testvérisége és közös munkája alkotja. Ennek a testvériségnek alapja pedig az együtt élő népek szabadsága és a nemzeti gyűlölködés végleges megszűnése.

A nemzetiségi sérelmek miatt sűrű sebekben vérző európai nemzetek pedig csodálkozva pillantanak ez egyedülálló történelmi esemény felé és lassan kezdik megérteni, hogy csupán rajtuk mulik, ha a följük sulyosodó terhektől meg akar-nak szabadulni.

TEJU dr. csikmegyei prefektus:

„Belügyminiszteri engedéllyel sem türök semmiféle gyűlést.”

**A Magyar Népi Szövetség országos elnökét és a csikmegyei bizottság tagjait, akik most menekültek a magyar fasiszta börtönből, a csendőrség letartóztatta és meghurcolta**

**Kurkó Gyárfás és tizenhárom társát a brassói hadbíróóság kihallgatás nélkül, azonnal szabadlábra helyezte**

A demokratikus összefogás jegyében született kormány alig foglalta el helyét s a megelőző reakciós kormányzat által kinevezett egyes székeföldi főtisztviselők már is élesen bizonyították be ellenséges magatartásukat a Nemzeti Demokrata Arcvonalal szemben, amelynek a platformján épült maga a kormányprogram is. Soviniszta és minden demokratá megmozdulást gáncsoló magatartásukra bizonyítékul elég ha egyelőre minden megjegyzés nélkül leközöljük a száraznak látszó, de a valójában nagyon is beszédes tényeket, hogyan akadályozták meg a törvényesség sűbadosásával a Magyar Népi Szövetség csikmegyei Intézőbizottságának konferenciáját. Merénylet volt ez a szabadságjogok és a közélet demokratikus megszilárdulása ellen, a magyar demokratáknak Horthy és Szálassy börtöneiből alighogy szabadult legjobbjai ellen, akik szenvedésükkel pecsételték meg az ittlő népek testvériségének gondolatát. De hagyjuk beszélni a tényeket.

Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke, mintegy két héttel ezelőtt megbízást adott Sipos Lajos csik-tusnádi illetőségű szabónak és László Ferenc brassói kiküldöttnek, hogy a Nemzeti Demokrata Arcvonal platformját és a Magyar Népi Szövetség kiáltványát vigyék ki Csikmegyébe. Sipos Lajos, régi madoszistának, a brassói országos központi felhatalmazást adott a csikmegyei szervezkedés megindítására. A kiküldöttek Csikszentsimonra utaztak, ahol a nyomtatványok egy részét szét akarták osztani. Az utcán találkoztak a csikszentsimoni csendőrs parancsnokával, aki mindkettőjüket leigazoltatta, majd

a Magyar Népi Szövetség központja által kiadott román nyelven kiállított meghatalmazást előtűk összeépte, a sárba tiporta és drasztikus kifejezésekkel illette az egész magyar népet. Majd bekísérte őket a csendőrsre. Ők hivatalos hatalmával visszaélő önkényes csendőrmester az őrsőn Sipost felpofozta, majd bezárta a pincébe.

A hatalmával visszaélő csendőrmester ezután azt izente Siposnak, hogy csak abban az esetben hajlandó szabadon bocsátani, ha – bocsánatot kér. Sipos azonban igazsága teljes tudatában, nem követett el semmiféle törvénytelen cselekedetet, megtagadta az őrmester kívánságát. Az őrmester később bocsánatkérés nélkül is engedte Sipost, aki Lászlóval azonnal Csikszentadára utazott, ott Teju dr. megyei prefektusnál jelentkezett kihallgatáson. Sipos és László jelentették a prefektusnak a történeteket, aki kijelentette, hogy

a megye területén nem hajlandó semmiféle szervezkedést engedélyezni, legyen az bár demokratá megmozdulás is, a belügyminiszter engedélye nélkül. Hozzáfüzte azt is, hogy amennyiben a belügyminiszter demokratá szervezkedésre engedélyt adna, ő akkor sem tür meg semmiféle megmozdulást, — inkább lemond a tiszt-ségéről.

Igy László Ferenc brassói kiküldött, miután látta, hogy munkájában a helyi hatóságok megakadályozzák, visszatért Brassó-





ba és jelentést tett a történekről a Magyar Népi Szövetség központjának.

Közben Vargancsik Lajos, gyergyószentmiklósi vasmunkás, a Magyar Népi Szövetség ottani megbízottja, kérte a Szövetség központját, hogy a sérelmek és önkényes hatósági eljárások kivizsgálására hívja össze a Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottság Vargancsik Lajost megbízta, hogy Csikszentdomokosra hiva össze a Magyar Népi Szövetség Csik-megyei intézőbizottságát. A Szövetség központja Kurkó Gyárfás országos elnököt bízta meg a csikszentdomokosi értekezleten való részvétellel. Kurkó elnök november 7-én megérkezett Csikszentdomokosra és másnap reggel a közbirtokossági tanácssteremben megkezdődött a Csik-megyei intézőbizottság ülése. Kurkó elnök előzetesen a községi jegyző távollétében a községi bírónak és a csendőrszervezőjének bejelentette az értekezlet megtartását. Az értekezleten a következő intézőbizottsági tagok vettek részt: Gál András földműves Gyergyóremetéről, Bicsak Antal földműves Alfaluból, Réti Miklós földműves, Selyem Tamás igazgató-tanító, Blénessy József asztalos és Vargancsik Lajos vasmunkás Gyergyószentmiklósról, Lukács Márton szabómester és Mihály Ágoston földműves Csikmenaságról, Kopasz Tamás autózvezető, Lőrincz Ferenc asztalosmester és Baricz Ábrahám nyomdász Csikszeredáról, Tankó Imre fűszeres és Blága Péter földműves Gyimesközéplokról, Szekeres Barabás tímár és Both János földműves Csikjenőfalváról, Boros Áron malomtulajdonos, Boros Áronné, Oláh Sándor tanítójelölt, Boros Áron földműves és Orbán Ferenc vasmunkás Csikszenttamásról, továbbá Kurkó Sándor malomtulajdonos, Szabó Dániel gyárimunkás, Opra Lajos cipész és Krinyenkó Sándor kereskedő és mások.

A fentebb felsoroltak, három kivételével, a nékkel együtt, mind börtönt szenvedtek vagy internálótáborokba voltak utalva a magyar fasiszta uralom alatt. Kegyetlen szenvedéseken mentek át, mert demokráciák voltak és az ottan élő elnyomott román néppel szolidaritást vállaltak. Egy részük csak pár nappal ezelőtt szabadult meg a hitlerbécen Szalassy hóhéraitól kizsákmányolva.

Itt említjük meg, hogy a négy évi börtönre ítélt Lukács Márton a Romániai Kommunista Párt kolozsvári tartományi központjának a megbízólevelével érkezett vissza Csikmegyébe, hogy a Romániai Kommunista Pártot ott képviselje.

A Magyar Népi Szövetség Csik-megyei végrehajtó bizottságának értekezletén a következő tárgysorozat szerepelt:

1. A négyéves magyar fasiszta uralom elnyomtatása; 2. A felszabadító Vörös Hadsereg és a román csapatok támogatása; 3. A „Maniu-gárda”, valamint a fasisztabarát és vaskardista hatóságok közegkegyetlenkedései; 4. A közmunkákban való részvétel szükségessége és az emberi bánásmód követelése; 5. Az itt élő magyarságnak a románsággal való szolidaritása és a Nemzeti Demokrata Arcvonal platformjának népszerűsítése és végül 6. Szervezeti teendők.

Az értekezlet délután 4 óráig zavartalanul folyt le. Ekkor a

helyi csendőrmester karhatalommal önkényesen feloszlatta az ülést és a résztvevőket az őrsre kísérte. Másnap a csendőrmester a közmunkáról elvont járműveken a csikszeredai csendőrszámparancsnokságra hurcolta a résztvevők közül a következőket:

Kurkó Gyárfás országos elnököt, Selyem Tamást, Vargancsik Lajost, Blénessy Józsefet, Réti Miklóst, Lőrincz Ferencet, Kopasz Tamást, Boros Áront, Lukács Mártont, Oláh Sándort, Boros Áront, Szabó Dánielt, Kurkó Sándort és Karda Dánielt.

Kurkó országos elnök felkereste Teju dr. megyei prefektust és tiltakozott a helyi hatóságok önkényes eljárása ellen, egyben orvoslást követelt.

Teju dr. prefektus, miután meghallgatta Kurkó elnök panaszát, kijelentette, hogy a megye területén semmiféle gyűlést nem engedélyez.

A letartóztatott magyar demokrata vezetőket este 8 órakor hallgatta ki a csendőrszám parancsnoka, egy őrnagy. A csendőrnagy szintén belügyminiszeri jendelt felmutatását követelte. Kurkó országos elnök hangsúlyozta, hogy a Magyar Népi Szövetség csatlakozott a Nem-

zeti Demokrata Arcvonalhoz és az ország demokrata érdekeit szolgálja.

A csendőrszám parancsnok adjutánsa, egy csendőrszázados azonban kijelentette, hogy a Magyar Népi Szövetség kérte a főlvetelét az Arcvonalba, de együttműködési ajánlatát nem fogadták el és így törvénytelen működést fejt ki.

A csendőrszázados a tényeknek meg nem felelő állításai után a csendőrszám parancsnok elrendelte a bekísérték további fogvatartását. A Magyar Népi Szövetség elnökét és a fogva tartott bizottsági tagokat egy szobába zsúfolták össze, ahol a földön voltak kénytelenek aludni.

Reggel a fogvatartott demokrata magyar vezetőket erős karhatalommal az

LUCA VASILE:

## A munkásság tényleges részvétele nélkül nem lehet a demokráciát győzelemre juttatni

(București.) A nagy szociálista forradalom évfordulója alkalmából a vasutas szakszervezetek székházában ünnepséget rendeztek, amelynek keretében Luca Vasile értékes előadást tartott.

Beszédében az előadó, a központi végrehajtó bizottság és a Romániai Kommunista Párt nevében üdvözölte a vasuti munkásokat, majd utalt arra, hogy mindegyik, bármely párt volt is uralmon, a demokrácia csak a kizsákmányolók kis csoportjának érdekeit képviselte. A Vörös Hadseregnek köszönhető, hogy elhozta az igazi szabadságot a román nép számára. A továbbiakban Vasile Luca utalt arra, hogy a Szovjetszövetségben felszámolták a kizsákmányoló osztályokat, megszüntették minden nemzeti elnyomtatást és sovinizmust. Romániában azonban, jölehet a fasizmust katonailag megsemmisítették, a sovinizmus még nem szűnt meg, és a fasiszta mérge is hatékony.

Vasile Luca hangsúlyozta, hogy a Romániai Kommunista Párt nem adta fel programját, de, hogy a román népnek

### A munkásosztály harca

A Kommunista Párt részt vállal az állam újjáépítő munkájából. Új tartalmat, demokrata, haladó szellemű tartalmat akar adni az államnak. Az államgépzetet nem a nép érdekei ellen, hanem a nép érdekeinek a szolgálatába kell állítani.

A Kommunista Párt kezdeményezésére valósult meg a Munkásegységi Front, létesült a szakszervezeti egység, vagyis a munkásosztály egysége, melyet nincs a világnak az a hatalma, amely szét tudna rombolni. A demokráciáért és a szabadságért folyó harcot nem lehet sikeresen véghez vinni a munkásosztály aktív részvétele nélkül. Csak ezzel a harcral lehetett eltávolítani azt a kormányt, amely a Szovjet-Unióval való elszakadásunk után haladt a fegyverszünet be nem tartásának és a velünk együtt élő nemzetek kiirtásának az útján, amely azt akarta, hogy a béketárgyalásokon olyan országként jelentkezünk, amely nem tartja tiszteletben kötelezettségeit.

### Az új kormánnyal szembeni magatartás

Mi az új kormányt olyan mértékben támogatjuk, amilyen mértékben megvalósítja a következőket:

A háború folytatása a hitlerizmus végső

állomásra kísérték, ahonnan vonaton behozták őket a brassói katonai törvényszékre. Utközben az egyszerű csendőrök amikor megtudták, hogy kikkel van dolguk, a legnagyobb szolidaritásukról tettek tanúbizonyságot.

Pénteken délelőtt adták át Kurkó Gyárfás országos elnököt és társait a katonai törvényszéknek.

A katonai törvényszék azonban kihallgatás nélkül azonnal szabadon bocsátotta a székselység demokrata vezetőit s a hazatázasukra jegyrol is gondoskodott.

A Magyar Népi Szövetség központi bizottsága elnökének, valamint tagjainak jogtalan meghurcoltatása ügyében a fellettes kormányhatóságokhoz fordult orvoslásért.

lehetőséget nyújtson a fasizmus ellen és hogy saját maga döntson sorsa fölött, a munkásosztály hivatott arra, hogy a román nép szabadságáért és fejlődéséért folytatott harcának az élén álljon.

Nem véletlen, hogy a Kommunista Párt, amely a legkövetkezősebb harcot vívta a fasizmus ellen, kezdeményezte a Nemzeti Demokrata Arcvonal platformját, amely az egész nép szükségleteit felölölő akció és harciprogram.

A platform nem szociálista. Mi nem ugorhatjuk át a történelem szakaszait. Országunkban a hübéri rendszer maradványai még léteznek. A parasztnak nincsen földjük és nyomorban élnek. Hogy a parasztság földet kapjon, erre egyetlen biztosíték a munkásosztály harci szövetsége a parasztsággal.

Ma együtt haladunk a polgári pártokkal, de nem a nép érdekeit eláruló uton. Nem a polgári pártokban még fellelhető reakció kedvéért harcolunk velük, hanem azokért a demokrata tömegekért, amelyek ezekben a pártokban vannak.

megsemmisítéséért, a belső fasizmus felszámolása, az egész ország újjáépítése, a Nemzeti Demokrata Arcvonal platformjának utolsó pontig való megvalósítása.

A nemzeti Demokrata Arcvonal egy jótényt sem enged programjából. A félig jobbágy és földnélküli paraszt nem lehet szabad és nem határozhat az ország sorsában. Majd újra a reakció eszközét használják fel. Ezért kell a parasztnak földet kapniok. Az országot nem lehet újjáépíteni a bankok nacionalizálása nélkül, mert az országnak saját pénzügyére van szüksége. A reakciós elemek az ország közgazdaságát sabotálják. Ezek kompromitálni akarják a demokráciát, hogy a gazdasági összeomlás a Nemzeti Demokrata Arcvonalra hárítsák.

Ezt mi nem fogjuk megengedni! Az összes demokrata és népi erők összpontosítására van szükség. Ezekkel építhetjük újjá az országot és ezekkel indulunk el azon az uton, melyet az ország igazi érdekei megkövetelnek.

Luca Vasile nagyhatású beszédét a romániai munkásosztály azon fogadalmával fejezte be, hogy harcolni fog a román nép és a Szovjetszövetség örök barátságának megpecsételéseért.

## Erőszakkal választottak bírót Csernátfaluban

(Brassó.) Pár nappal ezelőtt beszámoltunk a hosszafalusi sérelmes bíróválasztásról, melyet mindössze husz ember jelenlétében tartottak meg. Ma újabb sérelmes bíróválasztás híre érkezett Csernátfaluból.

Csernátfalui lakóinak többsége magyar. Amikor a szavazók megjelentek a szavazás színhelyén, meglepetéssel látták, hogy nagyszámban jelentek meg a választáson más községbeli románok is.

A csernátfalusiak kérésére a főszolgabíró a más falubelieket távozásra szólította fel, azonban ezek nem tettek eleget a felszólításnak.

A főszolgabíró ezután felszólította a jelenlevőket, hogy tegyék meg a bíró személyére vonatkozóan javaslatukat. A tömegből valaki Gologan ügyvéd nevét kiáltotta, aki egyébként a letűnt Antonescu fasiszta kormányrendszer idején már vezette a község ügyeit. A jelenlevő ma-

## „LUMINA” Mozgó

Brasov-Brassó. Hirscher-utca 12 sz.

Péntek, 1944 november 10-15! kezdve nagy amerikai bemutató

Bettauer Hugó híres regénye után

## Eksztravagáns

Főszerepben: J. Colier és O. Moore

Előadások folytatódáson délután 1/3 óráról. Vasárnap d. e. előadás 11 órakor

gyarok a demokrata románokkal együtt Costea Ioant ajánlották bírónak, míg al-bírónak Kiss Istvánt. Erre Gologan ügy-nökei zavart akartak kelteni, mire a fő-szolgabíró Székely István kérésére elren-delte, hogy a Costea szavazók vonuljanak a terem hátulsó részébe, míg Gologan hívei a terem elején helyezkedjenek el. A főszolgabíró intézkedése nagy kavarodást idézett elő. Gologan bérencei „A magya-roknak nincs szavuk, menjenek Magyar-országra” kiáltásokkal már-már támadó-lag léptek fel. A jelenlevő magyarok, miután látták, hogy a helyzet egyre fenye-getőbb lesz, a nyílt provokálás elkerülése végett kivonultak a teremből. Így erő-szakolták ki Gologan bérencei partfogó-juk megválasztását.

A csernátfalusi magyarok, bár többség-ben vannak, mégis demokrata román bí-rót jelölték, tervük végrehajtása azonban nem tőlük függött. Ez a választás tör-vényszerűen folyt le és ezért a kormány-hatóságok első kötelessége, hogy a választást megsemmisítsék és új választást írja-nak ki.

## Szakszervezeti hírek

### A borbélyszakszervezet közgyűlése

A borbély- és fodrászszakszervezet meghívja az összes borbélyokat és fodrászokat, valamint az egészségügyi szakszer-vezetbe tartozó összes munkásokat a no-venber 12-ikén d. u. fel 3 órakor a szakszervezeti székházban, Piața Libertății 26 szám, II. emelet, tartandó közgyűlésre. A szakszervezethez beiratkozni lehet Gross Hermann titkárnál, Sft. Ioan utca 21 sz. (Bitay cég).

### A brassói kisiparosok szakszervezetének vezetőségi ülése

A brassói önálló kisiparosok szakszer-vezete november 12-ikén délelőtt 10 óra-kor a volt Ipartestület székházában veze-tőségi ülést tart. Az elnökség pontos meg-jelenést kér.

### Csak részben teljesítette a Tellmann-gyár a munkásság követeléseit

(Brassó.) A Tellmann-posztógyár mun-kássága a követeléseit tartalmazó emlék-iratot terjesztett az igazgatóság elé. A gyár vezetősége hosszas tanácskozás után teljesítette is azokat egy pont kivételével.

Nem akarja elismerni a munkásság azon követelését, hogy az igazgatóság ne al-kalmazhasson s el se bocsájtasson senkit a gyári szakszervezet előzetes beleegye-zése nélkül.

Ez azt jelentené, hogy a gyár vezetősége akadálytalanul szabadulhatna a mun-kásság előharcosaitól, másrészt tetszése szerint alkalmazhatna reakciós elemeket, akik az igazgatóság érdekeit szolgálnák.

## I. oszt., „Bohn” cserép

drbja 26 lej

## Diósi és Muranszky faterlepen

Brasov — Brassó

Șos. Sft. Petru — Szentpéteri ut 72

TELEFON 18-04



## A dolgozó nő

## „Nem politizálok!”

A Magyar Népi Szövetség bukaresti tagozatának megbízásából nekiindultam, hogy felkeressem egy pár asszonysmerősbömet, hogy a magyar demokrata szervezeteibe behozzam őket. A szervezkedés, a közéletben való részvétel nagy fellendülésének korsszáka éjük, amelyet Bukarestben magyar szóval jövök hozzájuk. Azí hittem, mindenütt lárt karokkal fogadnak majd, mint akik ahg várták már, hogy megjelenjünk.

Csodákozásomra igen sok helyen zárt szívvel találom. A magyar asszonyok nagyrésze „nem politizál”, „irigál”, vagy „fé” az aféletől.

Tovább szaladom a fűszeresekhez, hogy kis családomat ellássa élelemmel, mint ahogy az már az asszonyok mai sorsa: itt is kell legyenek, ott is, meg amott is. Fénzi kell keressek, a háztartást is ellássa, aki benne volt, vagy akit megértett az új idők friss szele, annak a jobb léteért folytatott küzdelemből is ki kell vennie részét.

Szóval a fűszereshez érek, ahol nagy sorbaállást látok. Zsivajognak, vésztőlőlan morognak az asszonyok, a redőny lehúsva, — nincs több cukor, mondja a kereskedő. Valaki elszaladt az „Apărarea Patriotică”, vagyis a „Hazaifias Védőszervezet”-hez, ahonnan híjott egy megbízott. Kinyit a bolt s amit még megtaláltak, 400 kilo cukrot, egyenlő adagokban, fizetség ellenében rendben kiosztották. Nekem már nem jutott, de kimered a szemem, mert megláttam egy nagy darab valódi, friss préselt vajazt. Egyet fordultam azonban s azzai a vaj el is tűnt. Egy különben szerény kinézésű hölgy szemrebbenés nélkül becsomagította magának, 2800 lejért kilóját, Ennyi pénzért ideem ott is ültetett volna.

Ne vegyék rossz néven, hogy a vaj miatt panaszkodom. Azok, akik legtöbbször sült krumplit, vagy főtt ptyókat vacsoráznak cika-káposztával, minden aszradektól mentesen, ne vegyék ezt rossz néven. Mi természetesen ezeken vagyunk elsősorban a szószólói. Azonban van egy 14 éves leánykám, aki nemrég épült fel súlyos betegségéből; még egy 3 éves kislány, aki ugyan jó husban van, de időről-időre kinőnek urami mirigyek a nyakán, s a doktor azt mondja, hogy vajazt adjak neki. Még, hogy kétfénnel sugározassam (kvarcolás) vagy 20-szor. Minden egyes kezelés 650 lejbe kerülne, — ha megengedhetném magamnak.

A legfontosabb élelmiszerek elérhetetlen magas lértárolt vigyorgnak le ránk gunyosan. Nincsen olyan betegséggyógyász, amelyik minden szerény jövedelmű embernek lehetővé teszi, hogy kezeltesse magát. Nincsen valódi cipőgálya — szegény ember részére, — hogy a gyereket ne kelljen bemutartani a házban! És így tovább és így tovább.

Es ezek még csak bolhacsipések azokhoz a mély sebekhez képest, amelyeket a romániai magyar nép ma még a testén hordoz. Ebbe beleszólni, ezek ellen küszödni, ez a magas politika. Nem pedig, ahogyan sokan asszonyok (s még „emberek” is, amelyek nem öntudatos) elképzelik: hogy a választásokon a vezető párt ellopkodja a szavazatokat, hogy a politikusok újságban, szónoklatokban vagy tétleg elpúfolták egymást, a politizáló mulatságára, vagy bosszúságára.

Elegendő hagytuk s bíztuk rá magunkat a nagyfejűek vezetésére, akiknek minden nemzetsége, mint vezető osztály, mindig intézte sorsunkat. Akár a magyar népi életről, akár pedig általában a kormányzásról volt szó. Láthatjuk, hogy elég szépen elkor-mányozták a világot a fasiszta diktatúra-ba. Kivethetünk ennek édes gyümölcsét, a háborút, minden nyavalyájával együtt. Az sem mindegy, hogy elvesszünk semmiért a világ hőhéjának, Hitlernek a szolgálatában, vagy azok közé álljunk harcolni, akik a felszabadulást hosszú számunkra.

Hát ezért illik, hogy megtanuljunk eligazodni a közélet ugynevezett utvesztőjében, ahol a mindennapi sorsunkat intézik, amittől a jövőnk is függ.

Ma minden nő, aki dolgozni akar a köztér s ugyanakkor családjaért, megtalálja az utat. S ha rálepett erre az útra, új és új lehetőségek fognak megnyitni előtte s rá fog ébredni saját erejére.

Tehát: „politizáljunk!”  
(Bukarest.)

Földi József

## Ha munkás vagy...

Írta: Szász Gyula.

Kigúnyolnak, megaláznak,  
A bőrdőből szíjját vágnak.  
Ha beteg vagy, nem hiszik el,  
Félig holtan, dolgozni kell.  
A műhelyben és a gyárban  
Akár tél van, akár nyár van,  
Kinn a mezőn, vagy a réten,  
A bányában, lenn a mélyben,  
Mint a lovak, húzd az igát,  
Senki sem visel gondot rád.  
Hogyha eszel, sokat eszel.  
Hogyha koplalsz, beteg leszel,  
Hogyha esik, akkor ázol,  
Ha hideg van, akkor fázol.

Kinlódz nyáron, kinlódz télen  
Tengődz a száraz kenyéren.  
Ha pihensz, lopod a napot,  
Otthagynál már csapat-papot,  
De az éhhalál fenyeget  
Ha nem dolgozol eleget.  
Ha a munkád árát kéred  
Kutyakorbács lesz a béréd  
Mivoltodból csufot üznek,  
Bér helyett karóba tűznek.  
Mert ha a szádát kítárod  
A fogház lesz a lakásod...  
Örökségül ezt hagyta rád  
Jobbágyosd, apád, anyád.

Igy tart ez már sok száz éve,  
De már kezdődik a vége.  
Keleten már virrad a nap,  
Más lesz holnap, mint volt tegnap.  
Nő már a szabadság fája  
Munkásnak is lesz házja.  
Elleniden bosszút állhatsz...  
S végül pihenőt találhatsz.

1943 augusztus.

(București)

## Észak-erdély demokratikus erőinek összefogása

Kolozsváron megalakult az észak-erdélyi demokrata bizottság

(Kolozsvár.) A német csapatok kiverése után Erdély fővárosában nagy lendülettel indult meg a demokratikus erők szervezkedése, a nemzetségek békés együttműködésének jegyében. Az észak-erdélyi román, magyar és zsidó demokrata vezetők a város háza nagytermében értekezletet tartottak, amelyen Vescan Teofil egyetemi tanár, a Nemzeti Demokratikus Arcvonal s a Kommunista Párt kiküldöttje az összes munkás és demokrata erők, valamint az együttműködő nemzetek közti együttműködés szükséges voltát hangoztatta.

Észak-Erdély román többségének bizonyoságot kell tennie, hogy a visszaállított Románia demokratikus elrendezésébe be akarja illeszteni a magyar és zsidó kisebbségek demokratikus erőit is, amelyeknek hasonlóképpen ki kell nyilvánítaniuk, hogy akarnak-e együttélni és együttműködni a román néppel, a demokrata román állam keretében?

Vescan Teofil ezután javaslatot olvasott fel, amelynek szövege a következő:

„Alulírottak, Észak-Erdély demokratikus pártjainak, szervezeteinek és alakulatainak képviselői egy Észak-erdélyi Demokrata Bizottság alakítását kezdeményezve, az alábbi határozatot terjesztjük elő:

Észak-Erdély Demokrata Bizottsága örömmel üdvözlöi Kolozsvár és Észak-Erdély felszabadítását a hitlerista, szálassysta terrorerők megszállása alól. A bizottság kifejezi köszönetét és elismerését a szovjet és román hadseregnek.

Észak-Erdélynek a fegyverszünet értelmében egy demokratikus, szabad és független Romániához való kapcsolódása céljából a bizottság mint vezérő elveket a következőket határozza:

1. Észak-Erdély valamennyi demokrata és hazafias erejének összeműködését a sürgős demokrata újjáépítés céljából és mindennemű hitlerista, szálassysta, imrédysta, nyilaskeresztes és fasisztamaradvány elpusztítását.

2. Valamennyi szükséges erő egybegyűjtése a háború folytatására és a fegyverszüneti feltételek öszinte teljesítésére.

3. Románia valamennyi demokrata tényezőjével való együttműködés.

Ami a bizottság szervezését és megtartását illeti, a következőket határozzák: A bizottság tagjai részesei lehetnek minden erdélyi és demokrata pártnak és

szervezetnek. Ebben a tekintetben a bizottság valamennyi tagjának megadja a politikai, nemzetiségi és hivatásbeli szervezkedés szabadságát.

E határozat értelmében a bizottság csatlakozásra szólítja fel Észak-Erdély összes kimondottan antifasiszta, antihitlerista és demokrata szervezetét.

A bizottság kifejezi azt a kívánságát, hogy Észak-Erdély közhatalait elsősorban olyan tisztességes polgárok foglalják el, akik kötelességüket demokratikus módon teljesítették Észak-Erdélyben, mindig figyelembe véve Észak-Erdély demokratikus nemzetségeinek demokratikus jogait.

A bizottság a demokratikus elvek alapján kívánja Erdély és az ország valamennyi nemzetségeinek és felekezeteinek együttműködését. A bizottság kéri az összes fasiszta háborús bűnös megbüntetését, legyenek azok akár magyarok, akár szászok, akár románok.

Minden szervezet, politikai vagy hivatásbeli alakulat képviselheti magát a bizottsági irodájában, melyet az Észak-Erdélyi Demokrata Bizottság állandó delegációjának neveznek, egy-egy taggal és egy-egy szavazati jog nélküli, előre kijelölt helyettesével, aki a főmegbízott távollétében annak helyére lép.

A bizottság azonnal hozzáfog az élet újjászervezéséhez Észak-Erdélyben, demokratikus elvek szerint addig is, amíg a helyzet véglegessé válik Erdélynek ebben a részében.

A bizottság ideiglenes jellegűnek tekintti magát és elismertetését fogja kérni a demokratikus gyűléstől.

A javaslatához valamennyi demokratikus párt képviselője csatlakozott. A Magyar Dolgozók Szövetsége részéről Németi Endre, az Egyesült Szakszervezetek részéről pedig Jordáky Lajos jelentette be csatlakozását a javaslatához.

## Nagy offenzíva a Saarvidék ellen

(London.) A 3-ik amerikai hadsereg győzelmes előrenyomulásával kapcsolatban — melynek folyamán Metz és Nancy között 13 város foglaltak el — a német sajtó ügynökség azt hiszi, hogy nagyszabású hadműveletről van szó, melynek a Saar-medence elfoglalása a célja. A Saar iparvidék központja Saarbrücken város, 40 mérföldnyire fekszik Nomeny-től.

## Petőfi népe

Petőfi Sándor a nagy költő és szabadsághős immár szinte száz éve él a magyar nép lelkében. A legutóbbi évek sötét önkényuralmának hirtelen eltűnte után pedig egyre inkább a halhatatlan költő szelleme felé fordítja tekintetét a magyar nép.

Petőfi a szabadság, egyenlőség és testvériség lánglelkű apostola volt. Élete minden cselekedete ezt bizonyítja. A német imperiálizmus akkor is éppen olyan gyűlölettel üldözte a szabadságszerető népeket mint napjainkban. A magyar nép akkor is, mint a történelem folyamán annyiszor, az álszentkedő német hatalmi törekvések ellen küzdött. Arulók azonban akkor is akadtak, akárcsak a jóval korábbi Rákóczi-féle német-ellenes szabadságharc idején a gyászos szerepet betöltő labanc főurak személyében.

A magyar népnek mindig voltak kurucal és labancal, — kutyái és farkasai. A magyar nép „kutyái” mindig alkalmazkodtak uraikhoz s boldogok voltak ha kegyes uraik jóvoltából a zlmankós tél napokon meghuzhaták magukat a konyha meleg sarkában. Azt sem vették zokon, ha gazdjuk korbáccsal támadt rájuk, Petőfi szavaival élve:

„S harag multán urunk  
Ismét magához int  
S mi nyáljuk boldogan  
Kegyelmes lábait.”

Azonban magyar nép soha se tartozott a kutyák seregéhez. A magyar nép a farkasok megalkuvás nélküli szabadságharcos hada volt úgy a multban, mint a jelenben. Azoké a farkasoké, a melyek a kietlen pusztaságon a felhős téli ég alatt élnek s nincs egyetlen bokr sem, ahol meghuzhatnák magukat a kegyetlen hóviharak elől. A farkasok bátran néznek szembe a töltött fegyverekkel s amint Petőfi írja:

„Fázunk és éhezünk  
Átlőve oldalunk  
Rézünk minden nyomor  
De szabadok vagyunk!”

Petőfi népe a mai sorsdöntő napokban ismét önmagára talált s a magyar nép fia kiméletlen harcot folytatnak a hitleri német fasiszmus utolsó maradványai ellen. A megsebesített és kitéhez-tetett farkasok hatalmas tömegei szállnak síkra és bátor seregeik felett Petőfi szelleme virraszt.

A fasiszta nyilas kalandorokból álló kutyahad is ugatni kezdett s a budapesti bábkormány a rádió hullámain keresztül kísérli meg a magyar népet még egyszer és utoljára megfélemlíteni. Örült csaholásával. A hatalmi mórban uszó jelenkori labancok azonban összetévesztik a budapesti rádióállomás német tankokkal és fegyverekkel örzött betonfedezékét a védtelenül hagyott magyar milliókkal. A kormányzati örületbe belegabalyodott nyilas főkalandorok negyedóránként intézhettek szöveget a magyar néphez, szavuk meghallgatás nélkül hozza el a végtelen levegőgömbben. Hiába hozza a legvadabb népelnyomó és fajvédelmi törvényeit Szálassy „nemzet-vezető”, sem maga, sem kormánya, sem pedig rendszere sorsán már nem tud javítani. Szálassy nyilasai és hungaristái csak a valódi helyzetet álcázák még ideig-óráig s a kutyák létségsébesített vonítását és halálhorgását egyre jobban élynyomja a puszták és az erdők farkashadának közeledő bosszulihegése.

(Zajzon)

SÓLYOM GYÖRGY

## A Magyar Népi Szövetség ifjúságának teadélutánja

A Romániai Magyar Népi Szövetség brassói szervezetiének ifjúsági csoportja a Lumina mozgó felett levő teremben, Hirschler utca 12 szám alatt, november 12-én vasárnap délután 3 órakor műsoros teadélután rendez, amelyen vendégeket is szívesen lát. A teadélután tiszta jövedelmét a szervezet sajtólapja javára fordítják.



# HIREK

Naptár: 1944 november 12. A Nap kel: 7 órák, nyugszik: 16 óra 28 perc. Katolikus: Márton p. Protestáns: Jónás. Ortodox: Al. Ján. Zsidó: 5705 év, Hesvan hó 26.

## Mozik műsora:

Lumina: Extravagáns.  
Aro: A sors foglyai és Harc Orelért (szovjetfilm).  
Astra: Hamupipőke.  
Regal: A milliommos Andi Hardy.  
Eforia: Cuore (Gyermekszív).  
Capitol: Az élet rabszolgái.

— Szolgálatos gyógyszerárak. Szombaton: Lukás F. Vasut utca 20 a. Vasárnap: Aesculap, Voith J., Vasut utca 53. Hétfőn: Gh. Cutaanu, Hosszu utca 1.

A Magyar Népi Szövetség (volt Madosz) brassómezei szervezetének címe: Brassó, Weisz Mihály utca 35, II. emelet. Telefon: 17-97. Érdeklődés és tagfelvétel naponta 8—13 és 15—18 óra között.

— Elkobozzák az elítélt köztisztviselő vagyonát. (București) A törvényhozó tanács a pénzügyminisztérium azon törvényjavaslatát tanulmányozza, amely a köztisztviselő által az állam kárára család uton szerzett vagyonok állam tulajdonba való vételéről intézkedik.

Ha a visszaélés címén vád alá helyezett köztisztviselőt jogerősen elítélték, úgy a vagyona — függetlenül attól, hogy saját, vagy leplezve más személy nevére szerepelt — minden külön bírói eljárás nélkül megy át az állam birtokába.

Az Antonescu-diktatura tisztviselőinek elenőrzése alkalmával a törvény széleskörű alkalmazása várható.

A Magyar Népi Szövetség (volt Madosz) bukaresti szervezetének címe Str. Avram Iancu 1, Telefon 3-49-38.

— Az alkotmány semmibevevése! visszautasítják a magyar nyelvű levelet a brassói főpostán. A brassói főpostán a napokban az ajánlott levelek osztályán visszaszabtak egy ajánlott levelet, amelyet egy idősebb asszony Dumbrăveni-be akart küldeni. Az indoklás: a levelet magyar nyelven írták. Az alkotmány és a demokratikus rendszer megsértését jelenti ez az eljárás és kérdezzük, ki a szerzője ennek az önkényeskedésnek? A postaigazgatóság vagy maga a tisztviselő találta ki magának új, fasiszta szellemű rendelkezést?

\* Déva minden újságrudájában kapható a »Népi Egység« legfrissebb száma!

\* Vidéki bizományosainkat kérjük, hogy 8 számú újságunk eladása után azonnal írják meg nekünk levelezőlapon, összesen mennyi újságot adtak el az első nyolc számból. Ugyanakkor számítsák ki, mennyi jár nekünk az eladott újságokért (egy újságért nyolc lejtt kell fizetni) és ezt az összeget postautalványon küldjék be nekünk a következő címre: Ziarul »Népi Egység« Braşov, strada Argintarilor 16.

# Vörös magyar vezérkari főnök

## drámai felhívása a magyar hadsereghez és néphez

### A szovjetcsapatok átvágták a Budapest-Miskolc vasútvonalat

(Moszkva.) Vörös János vezérrezdes, a magyar honvédsereg vezérkari főnöke, aki egy héttel ezelőtt áttért az oroszokhoz, drámai hangú felhívást intézett a magyar hadsereg tagjaihoz.

Felhívásában Vörös vezérkari főnök felszólítja a hadsereget, hogy tisztítsák meg Magyarországot a németektől, majd hangsúlyozza, hogy Szálassy kiszolgáltatta a magyar népet a Gestaponak. Horthy lemondása nem törvényes, mert a Gestapo és a német hadsereg vezetőinek nyomására történt. Félreállításának időpontjától kezdve a kormányzó parancsait meghamisították és így az azóta kiadott rendelkezések nem bírnak törvényes erővel.

A felhívás ezután így folytatódik: — Katonák! A németek Magyarországot a nép akarata ellenére véres háborúba hajszolták. A németek elpusztítják nemzeti vagyonunkat. Hogy elkerüljük a további vérontást, és megtisztítsuk hazánkat a németektől elrendelem a következőket:

1. A csapatok parlamentárok előre küldésével teljes fegyverzetben és a velük levő hadianyagot magukkal vevve, álljanak át az oroszokhoz. Ahol a tömeges áttérés nem volna lehetséges, kisebb csoportokban igyekezzenek átmenni a szovjet csapatokhoz.

2. Budapestet a magyar csapatok ne védelmezzék, hogy ezzel elkerüljük a magyar főváros romhalmazzá való változtatását, valamint azt is, hogy a város lakosai hajléktalanok legyenek és a németek a gyönyörű Duna-hidakat elpusztítsák.

3. A magyar hadsereg ne töltsön, hogy a németek a lakosságot elhajtsák. Én láttam, hogy a szovjet csapatok által megszállott területen a népek nem történik semmi bántódása és úgy él, mint azelőtt.

4. A magyar katonák ne hagyják magukat a németek által elhurcoltatni.

5. A rendőrök és papok maradjanak a helyükön, mert semmi bántódásuk nem esik és végezzék továbbra is hivatalos teendőiket.

6. A zsidó-üldözéseknek véget kell vetni. A mérnökök és munkások akadályozzák meg, hogy a németek a gyárakat lecsukják vagy szétrombolják. A mezőgazdák igyekezzenek az élelmiszereket elrejtetni és megmenteni. A marhaállományt hajtsák be az erdőkbe biztos rejtekhelyekre.

(London.) A Budapest ellen irányuló szovjet támadás kiújult és teljes erővel folytatódik. A szovjetcsapatok több újabb helyiséget foglaltak el, köztük Mezőcsá-

pot, Mezőkereszt és Tiszaháradot is és most 140 kilométeres frontvonalon nyomulnak előre. Keleti irányból a szovjet csapatok 40 kilométerre közelítették meg a magyar fővárost. Ugyanakkor elvágta a Budapest—Miskolc közötti vasútvonalat. A németek itt bekerítéstől tartva, a Duna északi partja irányában vonultak vissza. A harcok során kisebb magyar kötelékek megadták magukat a szovjet csapatoknak.

Szovjet jelentés szerint a német és magyar csapatok október 6 és november 6-ika között a magyarországi hadszíntéren 150 ezer embert veszítettek. Ezek közül 100 ezer elesett, míg több mint 42 ezer megsebesült. Ugyanakkor 416 repülőgépet veszítettek a szovjetcsapatok 386 repülőgépet zsákmányoltak. A német-magyar csapatok ezenkívül 900 tankot és ágyút veszítettek, míg az oroszok által zsákmányolt tankok és ágyúk száma 138.

Ezenkívül a szovjet csapatok 2000 tábori ágyút és vasuti kocsit megsemmisítettek vagy zsákmányul ejtettek.

Budapestben a német SS-osztágozókat, akik megkezdtek a polgári lakosság kiűztését, a tömeg megrohanta. Több SS-osztágot megsebesítettek és számos gépkocsit megrongáltak.

hajtattott egy rendőrbiztos társaságában és ráismert fiára, aki ott feküdt az üres épület folyosóján arccal a padló cementjén. Csak egy alsónadrág, ing és egy cipő volt rajta.

Később megérkezett édesanyja is egy bérkocsin. Mikor a kapun kijötték, a bérkocsit már nem találták ott. Eltűnt anélkül, hogy a fuvardíjat megvárta volna.

Az orvosi látélet, illetve a boncolás feladás általi halált állapított meg. A nyakán világosan látszanak a fojtogató ujjak nyomai. Külső sérülés nyoma egy valószínűleg ökölcsapástól származó daganattól és egyénynéh apróbb karcolás+1 eltekintve, nem volt az atlétatermetű fiatalemberen.

Az orr és szája körül talált elváltozásokból arra következtetnek, hogy valószínűleg zsebkendőt erőszakoltak a szájába.

### A „Timpul” szerint:

## A romániai németajku lakosság fele elveszti állampolgárságát

A Timpul című fővárosi lap felveti a kérdést, hogy mi történik a romániai német népi eredetű román állampolgárokkal. Azokról a németekről van szó — írja a lap — akik a román állammal szemben ellenséges magatartást tanúsítottak, önként jelentkeztek idegen (német) hadseregbe és elhagyták az ország területét azokkal együtt.

A rájuk vonatkozó törvényjavaslatot értesülésünk szerint már végleges formában megszövegezték és a napokban minisztertanács elé is kerül.

A lap azt hiszi, hogy a vonatkozó törvény alapján az ország német népi eredetű alattvalóinak mintegy fele elveszti állampolgári jogait.

### Az angol sajtó Sztalin marsall beszédéről:

## Anglia és a Szovjetszövetség érdekei azonosok

Az angol lapok vezércikkben üdvözlük Sztalin tábornagy azon kijelentését, hogy egy esetleges újabb háború megakadályozása ügyében a Szovjetunió szorosan az Egyesült Államok és Nagybritannia kormányával fog együttműködni.

A Daily Mail így ír: Nem aggódhatunk a jövőt illetően, ha a három szövetséges nagyhatalom nem esetleges és időleges alapokra helyezkedik, hanem tartós életérdekeken alapul. Ha a béke kérdése olyan baráti szellemben rendeződik — írja a lap — amilyenre Sztalin rámutatott, a világ békének a legderültebbben nézhetünk elébe.

A Yorkshire Post, a nagy konzervatív lap, így nyilatkozik: A három nagyhatalom egységének megőrzése ma az angol politika legfőbb gondját képezi. Ha Németország lefegyverzése és egy újabb fegyveres viszály kitörésének elhárítása jelenleg szoros egységet kíván, úgy a jövőben fokozottabb mértékben szükséges ez az egység ahhoz, hogy gazdasági együttműködésünk révén a világ népeinek élet-színvonalát emelhesük. Ebben, valamint politikai tekintetben az angol érdekek egyeznek a Szovjetszövetséggel.

### Angol nyelvtanfolyam kezdők és haladók részére

November 15-én Poda Eri okleveles nyelv- és irodalomtanárnő vezetése alatt angol nyelvtanfolyam kezdők a Szabadságtér 26 szám alatt. (Sparkassa épület, balra az udvarod.)

Poda Eri nyelvtanárnő Brassóban ismerik és értékelik mindazok, akiknek az utóbbi években angol nyelvtanfolyamokat tartott.

A nyelv és társalgás könnyebb elsajátítása céljából a jelentkezőket 10—15 személyes csoportokba osztják be, de kívánságra egyes személyek is kaphatnak oktatást.

Beiratkozások naponta 12—1 és 5—6 óra között.

### Rejtélyes módon meggyilkolták Fonyó Gyula brassói fiatalembert

Megrendítő büntény foglalkoztatja a brassói rendőrséget. Szerda reggel a Gyár-ut egy elhagyott mulatójának folyosóján meggyilkolva találták Fonyó Gyula 24 éves ismert brassói sportembert.

Eddig a következőket állapították meg a rejtélyes ügyben:

Fonyó Gyula, aki közismert volt rendkívül józan, kifogástalan életmódjáról — szülei egyetlen gyermeke volt — esténként az Axente Sever-utcában lakó leányismeroséhez szokott feljáromatni, akivel a közeljövőben szándékozott eljegyezni magát.

Kedd este nyolc óra tájban távozott onnan, mint rendesen. Szülei azonban hiába várták egész éjszakán át. Másnap délelőtt Fonyó apjának tudomására jutott, hogy egy férfinak találtak a Gyáruti volt Szilágyi-féle mulatóban. Rosszat sejtve, oda-

## Apróhirdetések

Legkisebb apróhirdetés 11 sz. sz. 150 lej minden további sz. 15 lej. Álláskeresőknek 50% enedmény.

Komoly vevők részére családi és üzleti házakat keresek. »PROMPT« ingatlanforgalmi iroda, Braşov, Str. Regele Mihai 20. (47)

Festek borkabátot, női táska, cipőt, aktatáskát, bőrdobót, bőrbutor. Braşov, Str. Nisipului 18. Telefon 33-05 (45)

Tiszta gyapjú paplan huzattal eladó. Braşov, Str. Axente Sever 1. (48)

Házaspár kerestetik: Asszony összes háztartási munkálatokra, férfinék lehet más foglalkozása is. Cím: Uzina Electrica igazgatósága, Brassó, Weisz-Mihály utca 20 sz. I. em. (46)

Középkorú nő háztartás vezetését délelőtre vállalom. Cím a kiadóban. (37)

Kipróbált ügyes nyugdíjas vasutasok vagonok kíséréséhez szép jutalmazás mellett munkát vállalhatnak. Jelentkezni: Biroul Ioan Moşoiu, Braşov, Piaţa Libertăţii 10 (Restaurant „Luther” felett). (38)

Keresek hegedű-zongora, zongora-kamarazene műveket és partitúrákat az alábbi szerzőktől: Mendelsohn, Tschai-kovszky, Mozart, Respighi, Casella, De Falla, Enescu, Pizetti, Bartók, Ravel, Caesar Franck, Dohnányi, Schumann, Schubert, Debussy, Bach, Beethoven, Brahms. Weisz Ilona zongoratanárnő, Braşov, str. Vlad Tepeş 11. (Kizárólag délelőtt 8 és 10 óra között). (42)

Gyakorlott kiszolgálóleányt és 2 csejéleányt alkalmaz Gunesch-vendéglő. Braşov, str. Gh. Bariţiu 13. (43)

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov-Brassó, Str. Argintarilor 16 szám („Korona” szállodával szemben)

## Kiadóhivatalunk új címe:

Braşov, Strada Argintarilor Nr. 16  
(„Korona” szállodával szemben)





# Az októberi nagy forradalom XXVII-ik évfordulója

**Sztalin tábornagynak, a Szovjetszövetség államvédelmi bizottsága elnökének 1944 november 6-án tartott beszéde**

**a moszkvai dolgozók képviselői tanácsa s a párt és társadalmi szervezetek ünnepi ülésén**

Eltársak!

Ma a szovjetnép a szovjetforradalom győzelmének 27. évfordulóját ünnepli.

Hazánk már negyedikben üli meg a szovjetforradalom évfordulóját az elnyomó németek ellen folytatott honvédő harc állapotában.

Ez természetesen nem jelenti azt, mint ha ez a negyedik év eredményei tekintetében nem különbözne a megelőző három háborús esztendőktől. Ellenkezőleg: lényeges különbség van közöttük. Ha az első két háborús év a német hadseregek támadása és az országba való mély behatolása jegyében folyt le, miközben a Vörös Hadsereg védekező háborút volt kénytelen folytatni; ha a harmadik év lényeges fordulatot hozott arcvonalunkon, amikor a Vörös Hadsereg már hatalmas támadó hadműveleteket folytatott, döntő csatákban verte meg a németeket, a szovjetföld kétharmadát tisztította meg a német hadaktól s ezeket védekezésre kényszerítette, majd egy az egy arányban s a szövetségesek minden komoly támogatása nélkül folytatta támadásait a német csapatok ellen; akkor a háború negyedik esztendeje már a szovjetseregek és a szövetséges seregei által a németeken aratott döntő győzelmek éve lett, midőn a két arcvonalon vívott háborúra kényszerült németeket saját országuk határai felé vetettük vissza.

Vég eredménnyel a lefolyt év a németeknek a Szovjetszövetség, Franciaország, Belgium, Középeurópa területéről való kiűzésével és a hadműveleteknek Németország területére való áthelyezésével végződött.

## Németország a két arcvonal harapófogójába szorítva

A Vörös Hadsereg ez évben aratott döntő győzelmét és a németeknek a szovjetföldről való kiűzését seregeinknek a német seregekre mért sorozatos megsemmisítő csapásai határozták meg. E csapások még ez év januárjában kezdődtek meg és az egész évben folytatódtak.

Az első csapást ez év januárjában mértük rájuk Leningrad és Novgorod környékén, amikor a Vörös Hadsereg szétmorzsolta a németek állandó védelmi rendszerét s a balti államokba vetette vissza őket. E csapás eredményeképpen Leningrad vidéke felszabadult.

A második csapást ez év február–március havában mértük a németekre a Bugnál, mikor a Vörös Hadsereg szétverte a német csapatokat és a Dnyeszteren túlra vetette vissza őket. E csapás eredményeképpen a Krim-félsziget és Odessa felszabadult a német zsarnokság alól.

A harmadik csapást ez év április és május havában mértük a németekre a Krímben, midőn a német seregeket a Fekete-tengerbe vetettük. E csapás eredményeképpen a Krim-félsziget és Odessa felszabadult a német zsarnokság alól.

A negyedik csapás ez év júniusában Karjala vidékén következett be, midőn a Vörös Hadsereg megverte a finn csapatokat, felszabadította Viborg és Petrozavodsk városát s a finnek Finnország belsejébe vetette vissza. E csapás eredményeképpen a Karjalai Finn Tanácsköztársaság legnagyobb része felszabadult.

Az ötödik csapást ez év június és július

havában mértük a németekre, midőn a Vörös Hadsereg Vitebszknél, Bobrujszknál és Mohilevnél teljesen megsemmisítette a német csapatokat s győzelmét 30 német hadosztálynak Minszknél történt bekerítésével tette teljessé. E csapás eredményeképpen csapataink a) teljes egészében felszabadították a Bjelorusz Tanácsköztársaságot; b) elérték a Visztulát s felszabadították a szövetséges Lengyelország jókora részét; c) elérték a Nyement s felszabadították a Litván Szocialista Tanácsköztársaság legnagyobb részét; d) kiterjesztették a Nyementen való átkelést és elérték Németország határát.

A hatodik csapást ez év július és augusztus havában Nyugat-Ukrajna vidékén mértük rájuk, midőn a Vörös Hadsereg Lemberg környékén megverte s a Szan és Visztula mögé vetette vissza a német csapatokat. E csapás eredményeképpen a) Nyugatukrajna felszabadult; b) csapataink kiterjesztették a Visztulán való átkelést és a Visztulán túl Szandomirtól nyugatra erős hídállást foglaltak el.

A hetedik csapást ez év augusztusában mértük az ellenségre Kisenev–Jasi vidékén, midőn seregeink teljesen megtörték a német-román csapatokat s győzelmüket 22 német hadosztálynak Kisenev körül történt bekerítésével tették teljessé, nem is számítva a román hadosztályokat. E csapás eredményeképpen a) felszabadult a Moldvai Tanácsköztársaság; b) Románia Németország szövetségesé, kikényszerült a harcból s hadat üzent Németországnak és Magyarországnak; c) Bulgária, Németország szövetségesé hasonlóképpen kikényszerült a harcból és hadat üzent Németországnak; d) megnyitott az ut csapataink számára Magyarországot, a németek utolsó európai szövetségesé felé; e) megszületett annak lehetősége, hogy segítőt kezet nyújthassunk szövetségesünknek, Jugoszláviának az elnyomó németek ellen.

A nyolcadik csapás ez év szeptember és október havában következett be a Balti államokban, mikor a Vörös Hadsereg Tallin és Riga mellett legyőzte a németeket s kiűzte őket a Balti államokból. E csapás eredményeképpen felszabadult az Észt Tanácsköztársaság; b) felszabadult a Letti Tanácsköztársaság legnagyobb része; c) Finnország, Németország szövetségesé kikényszerült a harcból és hadat üzent Németországnak; d) több mint 30 német hadosztályt elvagtunk Poroszországtól s Tucsims és Libava között harapófogóba zártunk, ahol most csapataink felőrlik őket. (Hosszas taps.)

Ez év októberében Magyarországon a Duna és Tisza között kezdődött meg csapataink újabb támadása, amelynek célja, hogy Magyarországot kivonja a háborúból és Németország ellen irányítsa. Ennek a még be nem fejezett műveletnek eredményeképpen a) csapataink közvetlen segínyt nyújtottak szövetségesünknek Jugoszláviának a németek elűzésére és Belgrád felszabadítására; b) csapataink számára megnyitott a lehetőség a Kárpátokon való átkelésre és segélynyújtásra szövetségesünknek, a Csehszlovák köztársaságnak, melynek területéből egy rész máris felszabadult a német zsarnokság alól.

Végül ez év októberének vége felé csapást mértünk az északfinországi német csapatokra, midőn a németeket kiűztünk Pecenga vidékéről s a németeket üldöző csapataink elérték szövetségesünk,

Norvégia területét. (Taps.)

Nem említek számokat az ellenségnek a hadműveletek folytán holtakban és foglyokban szenvedett veszteségeiről, sem a csapataink által zsákmányolt ellenséges ágyúk, harckocsik, repülőgépek, tarakok, gépfegyverek és egyéb hadianyagok számáról. Ezek az adatok bizonyára ismeretesek a Szovjet Hírközlő Iroda jelentéseiből.

Ezek voltak a Vörös Hadseregnek az elmúlt év folyamán véghezvitt alapvető műveletei, amelyek a németeknek országunk területéről való kiűzését eredményezték.

Az említett hadműveletek folytán megvertünk és harcból kivontunk 120 német és velük szövetséges hadosztályt. Az arcvonalunk ellen tavaly harcoló 257 hadosztály helyett, amelyből 207 volt német, manapság minden „tótális” és még totálisabb mozgósítás ellenére is arcvonalunk ellen mindössze 204 német és magyar hadosztály harcol, amelyből legfeljebb 160 hadosztály német.

El kell ismernünk, hogy ebben a háborúban a hitleri Németország és annak fasiszta hadserege hatalmasabb, arcátlanabb és gyakorlottabb ellenfélnek bizonyult mint a múlt háborúk Németország és hadserege. Hozzá kell ehhez fűznünk még azt is, hogy a németeknek ebben a háborúban sikerült használatba venni szinte egész Európa termelő erejét és csatlós államainak elég jelentős hadseregeit. S ha a háború folytatását elősegítő minden kedvező körülmény ellenére Németország mégis a kikerülhetetlen romlás szélére jutott, ennek magyarázata az, hogy Németország legfőbb ellenfele, a Szovjetszövetség felülmulta erőben a hitleri Németországot. (Viharos helyeslés.)

Az elmúlt év új mozzanatát a hitleri Németország ellen viselt háborúban abban a tényben kell keresni, hogy ebben az évben a Vörös Hadsereg hadműveleteit a német csapatok ellen nem egymaga folytatta, miot megelőző években, hanem együttesen szövetségesünk csapataival.

A teheráni tanácskozás nem volt hiábavaló.

## A szovjetnép felemelő hősi tettei a hazavédelmének háborújában

Ha a Vörös Hadseregnek sikerült a Hazá iránt való feladatát teljesítenie és kiűzhetné a németeket a Szovjetszövetségből, ezt annak köszönheti, hogy az arcvonal mögött az egész ország s az ország minden népe támogatta őt. A szovjetemberek: munkások, parasztok, értelmiségiek önfeláldozó munkásságának, állami és pártszervezeteink vezető tevékenységének az elmúlt évben vezérlő jelszava ez volt: „Mindent a frontért!”

Az elmúlt esztendő iparunk, földművelésünk, szállítási szervezetünk új sikerei és hadigazdálkodásunk újult lendülete révén tünik ki.

A háború negyedik esztendejében üzemünk néhányszor több harckocsit, repülőgépet, ágyút, aknavetőt, löszert gyártottak, mint a háború kezdetén. Miután hazánk visszaszerezte a Don és Kubán gazdag termőföldjeit, miután Ukrajna felszabadult, földművelésünk az elszennvedt veszteségek után hamarosan helyrejön. A szovjet vasut olyan terhekkel küzdött meg, amelyekkel talán egyetlen más or-

szág vasútja nem tudott volna megküzdeni. Mindezek azt mutatják, hogy a szovjetállam gazdasági megalapozása hasonlíthatatlanul életrevalóbb, mint az ellenséges országok gazdasága.

Az októberi forradalomból született szocialista államrend népünknek és hadseregünknek legyőzhetetlenül hatalmas erőt adott. A háború nehéz terhei, egyes nagy és gazdasági szempontból fontos vidékeknek a németektől történt időleges elfoglalása ellenére, a Szovjetállam nemcsak hogy nem csökkentette az arcvonalonként fegyverrel és löszrel való ellátását, hanem évről-évre növelte azt. Ma már a Vörös Hadseregnek több harckocsija, ágyúja, repülőgépe van, mint a német hadseregnek. Gépi harciesszkeink minősége jóval felülmúlja ellenfeleink hadianyagát. Amint a Vörös Hadsereg az egy az egyhez arányban folytatott hosszú és nehéz harcban győzelmet aratott a fasiszta seregeken, a munka emberei a szovjet arcvonal mögött a hitleri Németországgal és cinkosaival folytatott párbaj-

Az októberi forradalomból született szocialista államrend népünknek és hadseregünknek legyőzhetetlenül hatalmas erőt adott. A háború nehéz terhei, egyes nagy és gazdasági szempontból fontos vidékeknek a németektől történt időleges elfoglalása ellenére, a Szovjetállam nemcsak hogy nem csökkentette az arcvonalonként fegyverrel és löszrel való ellátását, hanem évről-évre növelte azt. Ma már a Vörös Hadseregnek több harckocsija, ágyúja, repülőgépe van, mint a német hadseregnek. Gépi harciesszkeink minősége jóval felülmúlja ellenfeleink hadianyagát. Amint a Vörös Hadsereg az egy az egyhez arányban folytatott hosszú és nehéz harcban győzelmet aratott a fasiszta seregeken, a munka emberei a szovjet arcvonal mögött a hitleri Németországgal és cinkosaival folytatott párbaj-

Feladatunk abban áll, hogy Németországot ezentul is a két arcvonal között, szorítóban tartsuk. Ebben rejlik a győzelem nyitja.



ban gazdasági diadalt arattak az ellenség fölött. (Viharos tetszés.) A szovjet emberek sok szükséges dologról mondtak le, tudatosan fogadtak el komoly anyagi hiányokat, hogy többet adhassanak az arcvonalnak. A most folyó háború példátlan nehézségei nem törték meg, hanem megedzettkék a szovjet nép vasakarát és férfiaságát. Népünk jogosan szerezte meg magának a hősi nép hírnevét. Értelmiségeink bátran haladnak előre a műszaki tudományok és a művelődés újításainak útján, sikerrel fejlesztik tovább a korszerű tudományt és a felfedezéseket alkotó módon alkalmazzák a Vörös Hadsereg részére történő hadianyaggyártásban. A szovjet értelmiségiek építő munkájuk révén felmérhetetlen módon hozzájárultak az ellenség legyőzéséhez.

Egy hadsereg nem tud harcolni és győzni korszerű fegyverzet nélkül. De éppen így nem tud harcolni és győzni kenyér és élelmiszer nélkül. A negyedik háborús esztendőben, hála a kolhozok parasztságának, a Vörös Hadsereg nem szenved élelmiszerhiányban. A kolhozok tagjai élelmiszert látják el a munkást és értelmiségit, nyersanyaggal az ipart s biztosítják az arcvonal részére fegyvert és felszerelést előállító műhelyek és gyárak zavartalan működését. A haza iránt való kötelességének teljes tudatában kolhozaink parasztsága cselekvő módon nyújt segítyt a Vörös Hadseregnek az ellenség fölött való győzelem kivívásában.

Örökre a történelem lapjaiba fognak írni a szovjet asszonyainak és fiataljainak példa nélkül álló tetteit, akik a munkának teljes terhét hordják a gyárakban, üzemekben, kolhozokban és szovhozokban. A haza tiszteletére és függetlenségére a szovjet nők, fiúk és lányok a bátorságnak és a hősiességnek tetteit mutatják méltóan az ifjakhoz, férfiakhoz és testvérekhez, akik a fasiszta német vadakkal szemben védik a hazát.

A frontmögötti szovjetpolgárok valamint a fronton lévő katonáink felelhetetlen katonai tetteit az élő és izzó szovjet hazafiasság lelkesíti.

A szovjet hazaszeretet ereje abban a tényben rejlik, hogy alapját nem a faji vagy nemzeti szociálista előítéletek képezik, hanem mély odaadás és a népek a hűsége szovjethazájával és országunk összes nemzeti munkásságának testvér hadseregével szemben. A szovjet hazafiságban tökéletes összhangban egybefonódik a népeknek nemzeti hagyományára és a Szovjetszövetség minden munkásságának közös és fontos érdeke. A szovjet hazafiasság nem osztja meg, ellenkezőleg egyetlenegy testvéri családdá ötvözi országunk valamennyi nemzetét és népét. Ime itt keresendők a Szovjetszövetség népei rendíthetetlen és növekvő barátságának alapjai. Ugyanakkor a Szovjetszövetség népei tiszteletbentartják a más országokban élő népek jogait és függetlenségét s mindig bebizonyították, hogy a szomszéd államokkal békében és barátságban kívánnak élni. Itt kell keresni államunk és a békeszerető nemzetek között szaporodó és erősödő kötelékek alapjait.

A szovjetember nem azért gyűlöli a német hódítót, mert az idegen nemzethez tartozik, hanem mert népünknek és minden szabadságszerető népnek felmérhetetlen szenvedést és boldogtalanságot okozott. Népünknek van egy régi közmondása: „A farkast nem azért üjtük, mert szúrke, hanem mert juhott evett”. (Derültetés. Hosszu taps.)

A német fasiszták eszmei fegyverükül az emberek közt gyűlölködést szító fajelméletet választották. Azt hitték ugyanis, hogy a nemzeti elvakultság hirdetése erkölcsi és politikai alapot teremt a német hódítók uralma számára a leigázott népek fölött. De a hitlerhívők gyakorolta fajgyűlölet politikája valójában a német fasiszta állam benső gyöngeségének és külpolitikai elszigeteltségének forrásává vált. A fajgyűlölet eszméje és politikája volt az egyik oka a hitleri banditaszövetség felbomlásának. Nem tekinthetjük véletlennek, hogy a német hódítók ellen nem csupán Franciaország, Jugoszlávia, Lengyelország, Csehszlovákia, Görögország, Belgium, Dánia, Norvégia, Hollandia elnyomott népei, hanem Hitler egykori csatlói, az olaszok, románok, finnnek, bulgárok is felkeltek. Kiirtást célzó politikájuk révén a hitleri cimborák Németor-

szág ellen fordították a világ valamennyi népét, miközben a kiválasztott német faj általános gyűlölet tárgyává lett.

A háború folyamán a hitlerhívők nemcsak katonái, hanem erkölcsi és politikai vereséget is szenvedtek. A minden faj és nemzet egyenlőségének országunkban

## A németellenes szövetséges arcvonal megszilárdítása és kiszélesítése

Az elmúlt esztendő a németellenes szövetség közös ügyétől aratott győzelem éve volt. E közös ügy nevében állottak harci szövetségbe a Szovjetszövetség, Nagy-Britannia és az Északamerikai Egyesült Államok népei. Ez az év a három főhatalom egysége megerősödésének és a hitleri Németország ellen vezetett műveleteik összehangolásának esztendeje volt. A teheráni tanácskozáson a Németország ellen vezetendő közös hadműveletekre vonatkozó határozatait s ezeknek a határozatoknak ragyogó megvalósítása egyik élő példája a hitlerellenes szövetség megszilárdult arcvonalának. A történelem kevés olyan nagyszabású hadművelet tervét, a közös ellenség ellen vezetett közös tevékenységet mutat fel, amelynek véghezvitele oly pontosan és teljesen történt volna, mint ahogy a Németországra mérendő közös csapás Teheránban kidolgozott tervének keresztülvitele volt. Semmi kétség, hogy a három nagyhatalom nézeteinek közossége és tevékenységük összehangolása nélkül a teheráni tanácskozmány határozatait nem lehetett volna oly teljesen és pontosan megvalósítani. Hasonlóképpen kétségtelen, hogy másrészt a teheráni határozatok sikeres végrehajtása az Egyesült Nemzetek arcvonalának megszilárdulását eredményezte.

Az Egyesült Nemzetek arcvonala tartósságának élő bizonyítékaként kell felfognunk a Dumbarton Oaks-i tanácskozáson a háború utáni biztonság megszervezésére vonatkozó határozatát is. Szövege esik a három hatalom között egyeztetési kérdésekben felmerült nézeteltérésekről. Vannak nézeteltérések s fognak is még támadni egész sereg más kérdésben is. Nézeteltérések vannak még egy és ugyanazon párthoz tartozó emberek között is. Annival inkább kell ilyeneknek lenniük különböző államok és különböző pártok képviselői között. Ne az ejtsen bennünk csodálkozásba, hogy nézeteltérések vannak, hanem az, hogy milyen kevés számban vannak és hogy rendszerint minden alkalommal a három nagyhatalom egységének és működésük egybehangolásának szellemében oldódnak meg. A fűdolog nem a nézeteltérések létezése, hanem az, hogy ne hájgjak túl a három nagyhatalom érdekközössége által megszabott határokat és végső esetben az egység érdekében oldódnak meg. Köztudomású, hogy a legkomolyabb ellentétek köztünk a második arcvonal létesítésének kérdésében voltak. De hasonlóképpen köztudomású, hogy ezeket a nézeteltéréseket végül is a legteljesebb egyetértés szellemében oldottuk meg. Ugyanazt lehet mondani a Dumbarton Oaks-i tanácskozáson felmerült nézeteltérések tekintetében is. E tanácskozásra nem az a jellemző, hogy ott nézeteltérésekről hullt le a lepel, hanem hogy a biztonság kérdéseinek kilenczetrésztét ez a tanácskozás a legteljesebb egyetértés jegyében oldotta meg. Ime ezért hiszem, hogy a Dumbarton Oaks-i tanácskozás határozatait úgy kell felfognunk, mint a németellenes szövetségi arcvonal rendíthetlenségének élő bizonyítékát.

Az Egyesült Nemzetek arcvonala megszilárdulásának még élénkebb bizonyítékául foghatók fel a nemrégiben Moszkvában Churchill-lel, Nagybritannia kormányelnökével és Eden-nel, Nagybritannia külügyminiszterével baráti és teljes egyetértés szellemében lefolytatott megbeszéléseink. A hitleristák kétségbeesett kísérleteket tettek a háború egész folyamata alatt az Egyesült Nemzetek szétválasztására és egymás ellen való kijátszására, a soraikban való gyanúsítások és nyugtalanságok előidézésére, katonai erőfeszítéseiknek kölcsönös bizalmatlanság útján történő gyöngítésére és esetleg egymás ellen folytatott harc előidézésére. A hitleri politikuskok ezirányú tervei érthetőek. Semmi sem veszedelmesebb számukra, mint az Egye-

meghonosodott elve, a népek testvériségének eszméje teljes diadalt aratott a hitleri vad nemzetiségi eszme és a fajgyűlölet fölött.

Ma midőn a hon védelméért folytatott háború diadalmas befejezéséhez közeledik, tökéletes nagyságban kitűnik a szovjet nép

sült Nemzetek egysége a hitleri nagyhatalmi törekvések ellen folytatott harcban és semmi sem volna számukra nagyobb katonai és politikai siker, mint a közös ellenség ellen küzdő szövetséges hatalmak széjjelválasztása. Köztudomású azonban, mennyire hiábavalóknak bizonyultak a fasiszta politikuskoknak a nagyhatalmak szövetségének felbontását célzó kísérletei. Ez viszont azt jelenti, hogy a Szovjetszövetség, Nagybritannia és az U.S.A. szövetezésének alapját nem véletlen és muld, hanem életbevágóan fontos és hosszútávú okok alkotják.

Nem kell kétértelműnk abban, hogy ha a demokratikus hatalmak harci szövetsége elviselte több mint három háborús esztendő megpróbáltatásait és ha ezt a szövetséget a szabadságuk és becsületük védelmére fölkeltek népek vére erősítette meg, akkor ez a szövetség méginkább ellent fog állani a háború végső szakaszában előálló megpróbáltatásoknak. (Hosszas tetszésnyilvánítások.)

Az elmúlt év azonban nem csupán az egyesült hatalmak német-ellenes arcvonala megszilárdulásának, hanem ez arcvonal kiszélesítésének éve is volt. Nem tekinthető véletlennek, hogy Olaszország után Németország egyéb szövetségesei, Finnország, Románia, Bulgária is kiestek a harcból. Hangsúlyoznom kell, hogy ezek az országok nemcsak hogy kiestek a harcból, de szakítottak is Németországgal, hadat üzentek neki és így az Egyesült Nemzetek mellé állottak. Ez kétségtelenül azt jelenti, hogy az Egyesült Nemzeteknek a hitleri Németország elleni arcvonala kiszélesedett. Az sem szenved kétséget, hogy Németország utolsó európai szövetségese, Magyarország is hamarosan kiesik a harcból. Ez a hitleri Németország teljes európai elszigetelését és kikérülhetetlen összeomlását jelenti.

Az Egyesült Nemzetek a hitleri Németország ellen viselt háború győzelmes befejezése előtt állanak.

Ma már semmi kétség sem lehet az iránt, hogy a hitleri Németország ellen viselt háborút az Egyesült Nemzetek meg fogják nyerni.

A háború megnyerése Németország ellen nagy történelmi mű megvalósítását jelenti. De a háború megnyerése még nem jelenti a népek számára a tartós béke és megalapozott biztonság jövődő biztosítását. Feladatunk nem csupán a háború megnyerése, hanem az új támadás és az új háború bekövetkeztének megakadályozása is, ha talán nem is örökre, de legalább is hosszú időre.

Legyőzete után Németországot minden bizonnyal lefegyverezzük gazdasági szempontból is, politikai és katonai szempontból is. Gyermettség volna azt hinni azonban, hogy nem kísérel meg majd az újraszervezt és az új támadást. Mindnyájan tudjuk, hogy Németország vezetői már most új háborúra készülődnek. A történelem bizonyítja szerint 20–30 évnyi rövid időszak elegendő arra, hogy Németország újból feléledjen a vereség után s újra megalapozza hatalmát. Vajon milyen eszközök állnak rendelkezésünkre Németország új támadásának megelőzésére, vagy ha a háború mégis kitörne, annak kezdetben való elfojtására és egy világgháborúvá való kifejlődésének megakadályozására?

E kérdés annál is jogosultabb, mert a történelem tanúsága szerint a kötekedő nemzetek, mint támadók, rendszerint jobban fel vannak készülve a háborúra, mint a békes nemzetek, amelyek — minthogy semmi érdekük sem fűződik az új háborúhoz — rendszerint megkésnek a háború készülődésékel. Tény az, hogy a támadó nemzetek még a háború kitörése előtt előzőlő hadseregeket tartottak készenlétben, miáltal a békes nemzetek még a mozgósítást elégségesen biztosító hadsereggel sem rendelkeztek. Nem véletlen

történelmi szerepe.

Ma az egész világ elismeri, hogy önzetlen küzdelme révén a szovjet nép megmentette Európa művelődését a fasiszta tömeggyilkosoktól. Ez a szovjet nép nagy érdeme az emberiség történetében.

az olyan esemény mint a pearl harbour-i »összecsapás«, vagy a Fülöp szigetek és más csendesóceáni szigetek elvesztése, Hongkong és Singapore eleste, mikor Japán, mint támadó nemzet, bizonyítékát adta a háborúra való erősebb telkészültségének, mint Nagybritannia és az Egyesült Államok, amelyek békepolitikát folytattak. Hasonlóképpen nem tekinthetjük véletlennek Ukrajnának, Fehéroroszországnak, a balti államoknak még a háború első évében történt kényszerű elvesztését, mikor Németország, mint támadó nemzet, bizonyítékát adta a háborúra való erősebb felkészültségének, mint a békes Szovjet-Szövetség. Gyermettség volna ezeket a tényeket a japánoknak és németeknek az angolokkal, amerikaiakkal, oroszokkal szemben való felsőbbrendű személyi tulajdonságaival, vagy előrelátó képességeivel magyarázni. Itt nem személyi tulajdonságokról, hanem arról van szó, hogy új háborúban érdekelte támadó nemzetek, amelyek hosszú időn keresztül készültek a háborúra és ebből a célból erőtartalekeket gyűjtettek, rendszerint jobban fel voltak készülve — mint ahogy fel is kell készülnie lenniük — a háborúra, mint a békeszerető nemzetek, amelyek nincsenek érdekelve egy új háború kitörésében. Ez természetesen érthető. Ez, ha úgy akarjuk, történelmi törvényszerűség s veszedelmes volna figyelmen kívül hagynunk.

Nem lehet tagadni tehát, hogy a békeszerető nemzeteket jövőben is meglepheti a támadás, ha nem dolgoznak ki már most a támadást megakadályozó különleges módszereket.

Melyek lehetnek tehát a Németország részéről jövő újabb támadást elhárító, vagy ha már a háború kitört annak kezdetben való elfojtását és elharapózását megakadályozó eszközök?

Ebből a célból a támadó nemzetek teljes lefegyverzésén kívül csupán egyetlen eszköz áll rendelkezésünkre: az, hogy a békeszerető nemzetek képviselőiből különleges békevédő és biztonságnyújtó intézményt alakítsunk s ez intézmény vezető szervei rendelkezésére bocsássuk a támadás megelőzéséhez szükséges legkisebb fegyveres erőt, miközben kötelezzük ez intézményt, hogy szűben esetén haladéktalanul vegye igénybe ezt a fegyveres erőt a támadás megakadályozására vagy felszámolására és a támadásban vettek megbüntetésére.

Ez nem lehet ismételte a szomorúemlékű Nemzetek Szövetségének, amely sem joggal, sem eszközökkel nem birt a támadás megelőzésére. Ez új, különleges, teljes jogokkal bíró nemzetközi szervezet lesz, amelynek rendelkezésére áll a béke megvédésére és az új támadás megelőzésére szolgáló minden eszköz.

Számithatunk vajjon arra, hogy a nemzetközi szervezet működése elég hathatós lesz, ha a hitleri Németország ellen folytatott háború terheit vállukon viselő nagyhatalmak mostantól kezdve is az egység és megértés szellemében fognak működni. Nem lesz hathatós, ha ez a szükséges feltétel nem teljesül.

Elvtársak! A szovjet népe és a Vörös Hadsereg sikerrel oldja meg a haza megvédésért folytatott háború folyamata alatt rárótt feladatokat. A Vörös Hadsereg méltó módon oldotta meg hazafias feladatát és hazánkat megszabadította az ellenségtől. Mostantól kezdve földünk mindörökre megszabadult a hitleri sörpédektől. Ma a Vörös Hadseregnek még az utolsó befejező feladat maradt:

Hogy szövetségeseink haderejével együtt beteljesítse a fasiszta német hadsereg szétmorzsolását, hogy saját barlangjában pusztítsa el a fasiszta vadállatot s Berlin fölé kitűzze a győzelmi lobogót. (Hosszas és viharos tetszésnyilvánítások.) Jögnak van azt hinni, hogy ezt a feladatot a Vörös Hadsereg hamarosan teljesíti, (Hosszas és viharos tetszésnyilvánítások.)